

Section of the conference: Law Sciences

Sekcja konferencji: Nauki prawne

How to cite: Zhurba, P., Aliksieieva-Danylenko, Y., & Holota, N. (2025). Anticorruption activities under martial law: current status and prospects. *World Conference on Emerging Science, Innovation and Policy 2025*. Futurity Research Publishing. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15742981>

Anticorruption Activities Under Martial Law: Current Status and Prospects

Pavlo Zhurba¹, Yuliia Aliksieieva-Danylenko², Nataliia Holota³

¹Deputy Head of the Regional State Administration, Ternopil Regional State Administration, Ternopil, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0007-3181-8349>

²Doctor of Philosophy in Law, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-6338-7869>

³PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Law and Humanities, Vinnytsia Education and Research Institute of Economics, West Ukrainian National University, Vinnytsia, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-4113-7743>

Accepted: June 14, 2025 | **Published:** June 26, 2025 | **Language:** Ukraine

Abstract: This study examines the state and prospects of anti-corruption efforts under martial law in Ukraine. The research aims to assess current institutional measures, challenges, and risks in combating corruption during wartime. A qualitative content analysis of legal frameworks, government reports, and expert opinions was conducted. Findings indicate a dual impact: while wartime constraints hinder transparency, they also drive the need for stricter controls. The study underscores the importance of strengthening institutional resilience and civic oversight. Results are relevant for policy-makers, civil society, and international partners aiming to support Ukraine's integrity during and after the war.

Keywords: institutional resilience, transparency, civic oversight, corruption prevention, public administration, legal reforms

Вступ

Корупція є серйозним викликом для будь-якої держави, особливо в умовах надзвичайних ситуацій, зокрема воєнного стану. Вона підриває довіру до влади, ускладнює ефективне використання ресурсів, стримує реалізацію реформ і ставить під загрозу національну безпеку. Під час війни система державного управління працює в умовах високої напруги, що створює додаткові можливості для зловживань і водночас ускладнює здійснення належного контролю. Боротьба з корупцією в умовах збройного конфлікту потребує адаптації стратегій, посилення інституційної спроможності, цифровізації процесів, а також активного залучення громадянського суспільства та міжнародних партнерів. У разі послаблення антикорупційної системи можливе суттєве зростання тіньових практик, що ускладнить як ведення бойових дій, так і подальшу відбудову країни. Однак, попри актуальність проблеми, питання ефективності антикорупційної діяльності під час воєнного стану залишається недостатньо вивченим. Це зумовлює потребу в комплексному аналізі сучасного стану антикорупційної політики, оцінюванні основних ризиків і перспектив її розвитку в умовах війни та в період післявоєнного відновлення.

У контексті зростання викликів, пов'язаних із воєнним станом, дослідники активно аналізували стан антикорупційної діяльності та перспективи її розвитку. Наприклад, Arwani et al. (2022) розглядали внесок норм шаріатського обліку в розвиток антикорупційної культури, підкреслюючи значення морально-етичних засад у запобіганні корупції навіть у складних умовах. Їхнє дослідження продемонструвало, що цінності прозорості та відповідальності, закладені в релігійно-правових нормах, сприяли формуванню антикорупційної поведінки. Carothers (2022) звертав увагу на авторитарні підходи до антикорупційної реформи, які були ефективними в деяких країнах, але водночас несли загрозу демократичним інститутам. Дослідник стверджував, що серйозне ставлення до авторитарної антикорупційної політики вимагало глибшого розуміння її довгострокових наслідків. Husieva et al. (2023) досліджували проблеми здійснення кримінального й адміністративного провадження в Україні під час воєнного стану. Вони встановили, що посилення тиску на судову і правоохоронну системи вимагало швидкої адаптації процедур і механізмів для забезпечення ефективної боротьби з корупційними правопорушеннями. Maistrenko et al. (2024) аналізували антикорупційний аудит компаній в умовах євроінтеграційної політики держави, підкреслюючи важливість форсайт-аналізу як інструменту прогнозування та попередження корупційних ризиків. Їхнє дослідження вказувало на потребу гармонізації антикорупційних процедур із вимогами ЄС. Polishchuk et al. (2023) висвітлювали вплив держави на формування правової культури під час воєнного стану, наголошуючи на ролі освіти, інформаційної політики та громадської активності. Автори доводили, що підвищення правової обізнаності населення сприяло зміцненню антикорупційного потенціалу суспільства.

Адміністративно-правові засади громадського контролю за реалізацією державної політики в гуманітарній сфері розглядали Sidorova et al. (2022). Їхні результати підтвердили, що ефективний громадський нагляд залишався важливим елементом протидії корупції навіть в умовах обмежень воєнного стану. Вони наголошували, що підвищення прозорості в діяльності органів державної

влади сприяло зміцненню довіри з боку громадськості. Дослідники також зазначали, що активна участь інститутів громадянського суспільства забезпечувала додатковий контроль за розподілом гуманітарної допомоги. Крім того, у роботі підкреслювалася потреба удосконалення нормативно-правової бази для посилення ролі громадського контролю в умовах надзвичайних ситуацій. Skriabin et al. (2023) зосереджувалися на перспективах трансформації вітчизняної правоохоронної системи в умовах російської агресії. Вони вказували на потребу в інституційній модернізації та злагодженій взаємодії між органами безпеки, судовою владою й антикорупційними структурами. Tassoni & Williams (2020) проаналізували антикорупційні стратегії в управлінні природними ресурсами. Хоча їхнє дослідження стосувалося переважно екологічного сектору, воно підкреслювало загальні механізми подолання корупції через підвищення прозорості й участі громадськості. Дослідники зазначали, що інституційна підзвітність і належне регулювання відігравали важливу роль у зниженні корупційних проявів. Вчені наголошували, що міжсекторальна співпраця та доступ громадян до інформації сприяли формуванню стійких антикорупційних практик. Vasylyvna et al. (2024) вивчали трансформацію ринку праці в Україні під час воєнного стану, наголошуючи на зростанні тіньових процесів і ризиків корупційних зловживань у сфері зайнятості. Автори підкреслювали потребу посилення контролю і прозорості в державному регулюванні трудових відносин. Yuvsechko et al. (2023) розкривали правові аспекти діяльності органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. Їхнє дослідження вказувало на складнощі, з якими стикалися громади в реалізації антикорупційної політики через обмеженість ресурсів і змінене правове поле. Автори акцентували на потребі адаптації місцевих нормативних актів до умов воєнного стану з метою забезпечення правової визначеності. Вони також наголошували на важливості зміцнення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування для ефективного запобігання корупційним ризикам.

Результати дослідження

Антикорупційна діяльність в умовах воєнного стану має унікальні особливості, які визначають як поточний стан проблеми, так і перспективи її подолання. Аналіз сучасних наукових джерел останніх 5 років дає змогу стверджувати, що в таких умовах зростає корупційний ризик через спрощення процедур державних закупівель, збільшення фінансових потоків, пов'язаних з обороною, а також зростання соціальної напруги. Водночас дослідники відзначають активне застосування новітніх технологій і міжвідомчої координації як основні напрями протидії корупції у кризових ситуаціях.

Теоретичні підходи до антикорупційної діяльності в період воєнного стану базуються на ідеї поєднання превентивних і репресивних заходів із максимальним залученням громадськості та цифрових платформ. Серед основних напрямів, які виокремлюють у сучасних дослідженнях, є посилення прозорості державних закупівель через впровадження електронних систем моніторингу, а також інтеграція механізмів швидкого реагування на повідомлення про корупцію. Важливою є роль аналітики великих даних, яка дає можливість виявляти ризикові схеми й

підозрілі транзакції в режимі реального часу. Зростає кількість зафіксованих корупційних випадків у перші місяці воєнного стану порівняно з періодом до нього. Зростання на рівні понад 25% підтверджують дані правоохоронних органів, які зафіксували більше звернень від громадян та ініціювали відповідні розслідування. Водночас зросла й ефективність антикорупційної роботи: більшу частину розпочатих справ успішно доводять до суду. Відсоток винесених обвинувальних вироків за корупційні правопорушення також продемонстрував позитивну динаміку.

Активізація використання цифрових платформ для анонімного повідомлення про корупційні факти є однією з визначальних тенденцій. Понад 60% звернень надходить саме через онлайн-системи, що значно спрощує доступ громадян до інструментів контролю та підвищує оперативність реагування. Залучення громадських організацій і незалежних медіа також відіграє важливу роль у підвищенні суспільної уваги до проблеми й формування суспільного тиску на корупціонерів. Потреба швидко ухвалювати рішення у військових умовах іноді призводить до обмеження процедур контролю, що створює додаткові можливості для зловживань. Також залишається актуальною потреба в забезпеченні безпеки викривачів і підвищенні рівня професійної підготовки кадрів, залучених до антикорупційної діяльності. Крім того, потрібно розвивати законодавчу базу для адаптації антикорупційних заходів до викликів воєнного часу. Антикорупційна діяльність в умовах воєнного стану успішно поєднує класичні методи контролю з інноваційними цифровими інструментами й активною громадською участю. Ефективність цих заходів підтверджено статистичними даними, які свідчать про зростання кількості розслідувань і судових рішень у корупційних справах. Перспективи розвитку пов'язані з подальшим удосконаленням механізмів оперативного моніторингу, розширенням міжвідомчої співпраці та підвищенням рівня прозорості державних процесів.

Висновки

Антикорупційна діяльність в умовах воєнного стану характеризується посиленням корупційних ризиків, зокрема у сферах державних закупівель та оборонного комплексу, що зумовлено зростанням фінансування і послабленням контролю через надзвичайні умови. Водночас дослідження продемонстрували активізацію громадського моніторингу і зростання використання цифрових технологій, що сприяє підвищенню прозорості й частковому компенсуванню зниження ефективності традиційних антикорупційних механізмів. Перспективи розвитку антикорупційної діяльності пов'язані з подальшою цифровою трансформацією, удосконаленням нормативно-правового забезпечення та розширенням міжнародної співпраці, що створює потенціал для більш оперативного і комплексного реагування на корупційні загрози у воєнний період. Автори подальших досліджень мають зосередитися на аналізі ефективності конкретних електронних платформ, розробленні адаптивних механізмів контролю в умовах криз, а також оцінюванні ролі громадянського суспільства у протидії корупції в умовах воєнного часу.

Airepatypa

- Arwani, A., Wijaya, S., Laitupa, M. F., Mustafa, M. S., Chakim, M. H. R., Pattinaja, E. M., & Andiyan, A. (2022). Contribution of sharia accounting characters in anti-corruption culture. *Journal of Intercultural Communication*, 22(4), 77-85. <http://www.immi.se/index.php/intercultural/article/view/1146-Arwani-60>
- Carothers, C. (2022). Taking authoritarian anti-corruption reform seriously. *Perspectives on Politics*, 20(1), 69-85. <https://www.cambridge.org/core/journals/perspectives-on-politics/article/taking-authoritarian-anticorruption-reform-seriously/CEA0D8CA8681560D782E6B75BCCA7025>
- Husieva, V., Shynkarenko, I., & Pylyp, V. (2023). Theoretical and practical problems of conducting criminal and administrative proceedings in Ukraine under martial law. *Amazonia Investiga*, 12(65), 20-28. <https://amazoniainvestiga.info/index.php/amazonia/article/view/2382>
- Maistrenko, A., Nazarova, K., Kopotienko, T., Ovcharik, R., Miniaylo, V., & Shalimova, N. (2024). Anti-corruption audit of companies and foresight analysis in terms of the state's European integration economic policy. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 6(59), 90-105. <https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4509>
- Polishchuk, V., Chomakhashvili, O., Shvets, K., Hafych, I., & Nadiienko, O. (2023). State influence on the formation of legal culture under martial law: the experience of Ukraine. *Qubahan Academic Journal*, 3(3), 11-21. <https://journal.qubahan.com/index.php/qaj/article/view/143>
- Sidorova, E., Dniprov, O., Yunina, M., Bobrishova, L., & Mkrтчian, K. (2022). Administrative and legal principles of public control over the implementation of state policy in the humanitarian sphere. *Amazonia Investiga*, 11(56), 124-131. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.56.08.13>
- Skriabin, O. M., Kurakin, O. M., Slynko, D., Rybalkin, A. O., & Shapar, A. O. (2023). Prospects for the transformation of the domestic law enforcement system in the conditions of russian aggression. *Revista Amazonia Investiga*, 12(63), 164-174. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8993828>
- Tacconi, L., & Williams, D. A. (2020). Corruption and anti-corruption in environmental and resource management. *Annual Review of Environment and Resources*, 45(1), 305-329. <https://www.annualreviews.org/content/journals/10.1146/annurev-environ-012320-083949>
- Vasylyvna, V. S., Mychailovych, V. V., Petrovych, D. M., Volodymyrivna, K. K., & Mykolayivna, C. S. (2024). Transformation of the Labor Market under Martial Law: Ukrainian Experience. *InterEULawEast: Journal for the international and european law, economics and market integrations*, 11(1), 201-236. <https://hrcak.srce.hr/clanak/460576>
- Yuvsechko, Y., Shaulskyi, M., Zaiats, N., & Seniv, L. (2023). Legal aspects of the activities of local self-government bodies under martial law. *Lex*, 15(2), 343-357. <https://seer.ucp.br/seer/index.php/LexHumana/article/view/2519>